

Ustava republike Kosovo

(2. razširjena izdaja)

PRIŠTINA, maj 1992

Temelji na stoletni demokratični, napredni in miroljubni tradiciji albanskega naroda ter pripadnikov drugih narodnosti v republiki Kosovo. Temelji na osvobodilnih bojih in na skupnem boju za ohranitev svoje samobitnosti ter svoje neodvisnosti kot naroda. Teži k zagotavljanju splošnega blagostanja ljudi, humanosti ter zagotavljanju svobode, enakopravnosti in pravičnosti za te in prihodnje generacije.

Teži k demokratični družbi, stalno rastočemu blagostanju z naprednim izobraževanjem, znanostjo in kulturo, k vsestransko razviti osebnosti.

Izhaja iz pravice naroda, da svobodno odloča o času, obliki ter načinu svoje politične ureditve ter da v svobodi uresničuje pravico o neodvisnem gospodarskem, socialnem in kulturnem razvoju. Izhaja iz pravice, da sama svobodno razpolaga z naravnim bogastvom, viri in osebnimi življenjskimi sredstvi, izhaja iz prizadevanja za demokratično pravno državo, za pravno in socialno osnovo, ki bi zagotavljala narodnostne pravice, svobodo in pravice človeka in državljana, socialno pravičnost, solidarnost, blagostanje, osebnostni in družbeni razvoj ter popolno dostojanstvo človeka.

Zagotavlja vse pravice pripadnikom drugih narodnosti, ki živijo na Kosovu, uresničuje svojo voljo po nadaljevanju svoje dosežene svobodne in neodvisne demokracije, socialne pravičnosti, miru in prijateljstva med ljudmi.

Izhaja iz načela, da je temelj vsake državne oblasti, ki je po volji ljudstva, da se le ta izraža preko plebiscita o samoodločbi ter o tipu političnopravne ureditve.

Albanski narod republike Kosovo je soglasno v skladu z načeli demokracije in pravičnosti ter na podlagi svoje pravice do samoodločbe, ki zagotavlja vse pravice človeka in državljana, na podlagi

DEKLARACIJE O NEODVISNOSTI

2. JULIJA 1990 V SKUPŠČINI SPREJEL USTAVO REPUBLIKE KOSOVO

I. Splošne določbe

1. člen

Republika Kosovo je demokratična država albanskega naroda in pripadnikov drugih narodov in narodnih manjšin, ki v njej živijo: Srbi, Muslimani, Črnogorci, Hrvati, Turki, Romi in drugi.

2. člen

Republika Kosovo je suverena in neodvisna država (2. člen je spremenjen po zakonski spremembi I. ustave Republike Kosovo).

3. člen

Suverenost Republike Kosovo izhaja iz ljudstva in pripada ljudstvu. Volja ljudstva je podlaga državne oblasti.

4. člen

Suverenost ljudstva se uresničuje z izvoljenimi predstavniki v državnih organih in z ljudskim glasovanjem.

5. člen

Vsi člani organov, ki predstavljajo državno oblast, se volijo med polnoletnimi državljani na podlagi skupne, enake, neposredne in tajne volilne pravice iz množice kandidatov. Izvoljeni predstavniki ljudstva v državnih organih so odgovorni volivcem.

7. člen

Vsakemu človeku in državljanu bodo zagotovljene politične, gospodarske, socialne, nacionalne, kulturne in druge z ustavo določene pravice in svoboščine.

Nikomur ne moreta biti krateni svoboda in pravica do kakršnega koli dejanja, ki ni izrecno prepovedano z zakonom in ustavo.

8. člen

Območje Republike Kosovo je enotno, ni naprodaj in je nedeljivo. Meje Republike Kosovo se lahko spremenijo samo na podlagi odločitve skupščine Republike Kosovo ter s skupno izraženo politično voljo ljudstva.

9. člen

Državljeni Republike Kosovo imajo državljanstvo republike.

10. člen

Ozemeljsko celovitost Republike Kosovo ureja zakon. Občine in glavno mesto sta obliki teritorialne skupnosti, znotraj katerih se uresničuje lokalna samouprava.

11. člen

V Republiki Kosovo se uradno uporabljata albanski jezik in pisava. Na področjih Republike Kosova, kjer živijo pripadniki drugih narodnosti, se lahko enakopravno uradno uporabljajo srbski, hrvaški in turški jezik ter pisava v skladu z zakonom.

12. člen

Republika Kosovo je suverena država. Suverene pravice republike Kosovo, varnost kot tudi socialni, gospodarski in politični red varuje ustava.

22. člen

V Republiki Kosovo imajo pripadniki narodov in narodnostnih manjšin pravico uporabljati svoje simbole.

Pogoje, obliko in način uporabe njihovih simbolov določa zakon.

92. člen

Mesto Priština je samostojna teritorialna enota. Mesto Priština ima svoj statut, ki določa funkcije mesta, organizacijo in delo državnih organov ter druge zadeve, ki so v interesu mesta. Statut mesta sprejema mestni zbor. Mestni zbor sestavljajo poslanci, ki so bili izvoljeni s tajnim glasovanjem na svobodnih in neposrednih volitvah. Mesto Priština izvaja tiste z ustavo določene občinske dejavnosti, ki so kot celota v interesu mesta Prištine. Z zakonom se lahko nekatere pravice in dolžnosti Republike prenesejo v pristojnost mesta.

95. člen

Republika uresničuje in zagotavlja:

1. Suverenost, neodvisnost in teritorialno neokrnjenost Republike, mednarodni položaj in odnose republike z drugimi državami in različnimi mednarodnimi organizacijami države.

2. Svoboščine in pravice človeka in državljana, izvajanje ustave in zakonov.

3. Zaščito in varnost državljanov ter zaščito z ustavo določene ureditve.

4. Pravico do materialne lastnine in dolžnosti, pravno podlago nosilcem gospodarskega življenja, finančni sistem, gospodarskim odnosom s tujino, trgov, planiranju, politiki zaposlovanja, zaščiti na delovnem mestu, socialnemu zavarovanju ter drugim oblikam socialnega zavarovanja in drugim zadevam na področju gospodarskih in socialnih odnosov, ki so v skupnem interesu.

5. Izobraževanje, znanost, kulturo in šport, gospodarsko in javno informacijo.

6. Nadzor nad izvajanjem zakona, s tem da se dajo na razpolago vsa sredstva pravnim osebam, preverjanje financ, financiranje javnih izdatkov ter oblika in način organiziranja teh dejavnosti.

7. Temeljne cilje in temeljne usmeritve gospodarskega, demografskega, regionalnega in socialnega razvoja, organizacijo in uporabo površin, zaščito in varo-

vanje okolja, politiko in ukrepe glede na usmeritev in zahteve razvoja, vključujoč razvoj manj razvitih regij; premoženje.

8. Financiranje izvajanja funkcij Republike, ki so določene z ustavo in zakoni.

9. Organizacijo, pooblastila in dejavnost državnih organov.

10. Druge z ustavo določene dejavnosti.

IX. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

139. člen

Za ohranitev te ustave in za zagotovitev njenega izvajanja bo sprejet poseben ustavni zakon. Ustavni zakon sprejme skuščina Republike z večino glasov vseh poslancev. Ustavni zakon, ki bo urejal, ohranjal ustavo Republike Kosovo bo objavljen in pričel veljati hkrati z ustavo Republike Kosovo.

140. člen

Ta ustava prične veljati z objavo.

(Za ohranitev zakonskih novel od II. do V. in za zagotovitev izvajanja bo sprejet USTAVNI ZAKON. Ustavni zakon o izvajanju zakonskih novel od II. do V. bo objavljen in prične veljati hkrati z zakonskimi spremembami.

Iz nemščine prevedla Marija Jovič